

СТРУКТУРНА МОДЕЛЬ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ ДО АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті охарактеризовано методи й методики емпіричного дослідження психологічних особливостей психологічної готовності до аудиторської діяльності. Представлено результати факторного та кореляційного аналізу показників за експертним оцінюванням і методиками. Розкрито блокову систему структури психологічної готовності до аудиторської діяльності. Охарактеризовано особливості структурних компонентів психологічної готовності до аудиторської діяльності. Розроблено структурну модель психологічної готовності майбутнього фахівця до аудиторської діяльності.

Ключові слова: структурна модель, компоненти, психологічна готовність, готовність до професійної діяльності, аудитор, майбутній фахівець, аудиторська діяльність.

Постановка проблеми. Умови та особливості професійної діяльності потребують відповідних психологічних особливостей фахівця для досягнення професійного успіху. Тому необхідно виокремити такі якості аудитора, які будуть відповідати структурним компонентам психологічних особливостей аудиторів, необхідних для професійної діяльності. Ці компоненти слугуватимуть детермінантами психологічної готовності (далі – ПГ) до виконання професійних обов'язків аудиторів. Оскільки ключові якості аудитора є малодосліджуваним науковим питанням, постає потреба в розробленні інструментарію щодо дослідження якостей аудитора, які є ключовими для успішної професійної діяльності. Професійна оцінка рівня значимості індивідуальних і професійних якостей, а також знань, навичок і вмінь (далі - ЗНУ) аудитора, сприятиме об'єктивному визначенню основних психологічних особливостей, необхідних для його професійної діяльності. Визначення ключових якостей аудитора, а також умов формування готовності до професійної діяльності аудитора, у яких вони будуть виступати детермінантами, надасть змогу розробити структурну модель ПГ особистості до аудиторської діяльності (далі – АД).

Існують різні підходи розгляду поняття психологічної готовності до професійної діяльності. Проте на сьогоднішній день не ведуться фундаментальні та прикладні наукові дослідження в галузі організаційної та економічної психології щодо особливостей психологічної готовності до професійної діяльності саме аудиторів.

Таким чином, важливість, актуальність і недостатня розробленість проблеми, суспільна та наукова необхідність її розв'язання зумовили потребу

визначення психологічних особливостей ПГ майбутнього фахівця до професійної АД та розроблення на їхній основі структурної моделі ПГ майбутнього фахівця до АД.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретико-методологічний аналіз [1; 2; 3; 4; 6; 7; 8; 9] свідчить, що проблема психологічної готовності до професійної діяльності знаходиться в полі зору значної кількості дослідників. Розробці загальної концепції ПГ до професійної діяльності особистості приділяли увагу О. Асмолов, С. Рубінштейн, Д. Узнадзе та ін.; вивченню змісту, структури, форм прояву ПГ до діяльності – М. Дьяченко та Л. Кандибович. Психологічні детермінанти ПГ особистості в підприємницькій (управлінській) сфері діяльності досліджено в межах організаційної та економічної психології (Л. Карамушка, В. Корольчук, М. Корольчук, Л. Кулаківська, Т. Кулаківський, А. Мазаракі, С. Максименко, О. Москаленко, С. Миронець, В. Осьодло, Г. Ржевський, Г. Балл, В. Моляко, О. Самойлов, В. Татенко, Н. Чепелева). Звернено увагу на соціальні компоненти ПГ у працях Ф. Гребгаус, Г. Гібш, А. Ковальова, В. Марищука, А. Пуні, М. Форверг.

А. Ахметова, Г. Ширинбаєва, З. Аксакалова, Н. Тасілова, А. Жубанязова (2016) експериментально дослідили психолого-педагогічну готовність майбутніх вчителів до морального та духовного розвитку учнів старшої школи та представили структурну модель цієї готовності за мотиваційним, когнітивним, професійно-особистісним, рефлексивно-активним компонентами [8]. О. Колесніченко, Я. Мацегора, В. Воробйова (2016) розкривають особливості психологічної готовності військовослужбовців Національної гвардії України до службово-бойової діяльності поза межами пункту постій-

ної дислокації [4]. Л. Поповим, І. Пучковою, П. Устїним (2015) експериментально досліджено формування психологічної готовності до професійної діяльності. Ними виокремлено такі блоки: професійна «Я-концепція», мотивація, особистісні властивості й якості, які є універсальними характеристиками для спеціальностей, та діяльнісно-значущі властивості й якості, які визначаються змістом майбутньої професії та відрізняються проявом у представників різних напрямів підготовки [9]. Т. Ковальковою (2014) розкрито особливості формування готовності майбутніх психологів до професійної діяльності в авіаційній галузі [1]. В. Рїзник (2010) обґрунтував структуру готовності майбутніх фахівців економічних спеціальностей до професійної діяльності [6]. Л. Карамушкою (2007) розкрито структуру психологічної готовності майбутніх менеджерів до управління змінами в організації [7]. За Е. Лукашем у структурі ПГ майбутніх аудиторів до професійної діяльності, виокремлено такі компоненти: мотиваційно-контрольний, нормативно-аналітичний, інтерпретаційно-регулятивний, оціночно-результативний та емоційно-правовий [3].

Мета статті – розкрити особливості побудови структурної моделі психологічної готовності майбутнього фахівця до аудиторської діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Психологічну готовність майбутнього фахівця до аудиторської діяльності, на нашу думку, можна охарактеризувати як системний психологічно-соціальний феномен, який формується під впливом внутрішніх і зовнішніх умов на основі розвитку системи психологічних особливостей особистості (індивідуальних та професійних): якостей, знань, навичок і вмінь, які об'єднані в структурні компоненти та слугують детермінантами до успішного здійснення аудиторської діяльності.

Задля визначення психологічних особливостей ПГ до АД та подальшої розробки структурної моделі ПГ до АД, нами проведено емпіричне дослідження з професійними аудиторами та потенційними майбутніми фахівцями АД. Ми досліджували психологічні особливості ПГ до АД студентів-магістрів, які перебували на завершальному етапі фази адепта, та аудиторів, які більшою мірою знаходилися у фазі адаптації, маючи досвід роботи аудитором від місяця до двох-трьох років (аудитори-початківці – 55%), та, відповідно, у інертній фазі (досвідчені аудитори – 45%) (відповідно до класифікації етапів професіоналізму Е. Клімова). Загальна кількість досліджуваних становить 229 осіб (114 студентів-магістрів віком від 20 до 23 років і 115 фахівців у сфері аудиту віком від 26 до 57 років). Середній вік студентів – 21,5 років, а фахівців у сфері аудиту – 37,5 років.

У ході роботи було використано комплекс взаємодоповнюючих методів дослідження. Теоретичні методи: аналіз наукової фахової літератури, систематизація й узагальнення отриманої інформації. Емпіричні: експеримент (констатуючий і формуючий), опитування, експертне опитування, бесіда, анкетування. Застосовано комплекс психодіагностичних методик для дослідження психологічних особливостей ПГ майбутнього фахівця до АД.

Мотиваційно-вольовим компонентом до здійснення АД є сукупність потреб, інтересів і професійних мотивів, відповідних цілям і завданням професійної діяльності. Особливості прояву цього компоненту визначено за допомогою опитувальників для дослідження мотивації досягнення успіху та мотивації до уникнення невдач Т. Елерса, «Дослідження схильності до ризику» О. Шмельова.

Комунікативно-організаційний компонент охарактеризуємо як сукупність комунікативних та організаційних психологічних особливостей, які забезпечують ефективне здійснення професійної АД. Для визначення рівнів прояву психологічних особливостей комунікативно-організаційного компонента ПГ до АД використано методику «КОС-2» В. Синявського, Б. Федоришина та особистісний опитувальник Г. Айзенка (показник екстраверсії-інтроверсії).

Саморегулятивно-рефлексивний компонент є сукупністю регулятивних і рефлексивних якостей та ЗНУ, необхідних для успішного здійснення АД. Рефлексивний компонент – сукупність рефлексивних психологічних якостей аудитора, які слугують показником готовності до виконання професійної діяльності. Саморегулятивна складова структури ПГ є показником самовладання та вольової саморегуляції в процесі професійної діяльності, самовідновлення та мобілізації внутрішніх резервів людини, а також гармонізації особистості фахівця. Виявлення психологічних особливостей саморегулятивно-рефлексивного компонента ПГ здійснено на основі методики дослідження рівня суб'єктивного контролю Дж. Роттера та авторської анкети «Оцінка ключових якостей аудитора» (рефлексивний підкомпонент), методики дослідження вольової саморегуляції А. Зверкова та Е. Ейдмана (саморегулятивний підкомпонент).

Теоретичний та емпіричний аналіз свідчить, що когнітивний компонент містить відповідність психічних пізнавальних процесів особистості професійній діяльності, володіння способами та прийомами професійної діяльності, а також сукупність ЗНУ, які забезпечують ефективне виконання АД. Для дослідження когнітивної складової ПГ до АД використано Прогресивні матриці Дж. Равена.

Психофізіологічний компонент ПГ є сукупністю психофізіологічних особливостей, що мають базовий вплив на виконання професійної АД (вік,

стать, особливості нервової системи, рівень працездатності, нервово-психічної стійкості, тривожність тощо). Для дослідження психофізіологічного компонента ПГ, який лежить в основі когнітивно-операційного та мотиваційно-регулятивного блоків психологічних особливостей ПГ до АД, нами застосовано особистісний опитувальник Г. Айзенка (показник нейротизму) та опитувальник Спілбергера-Ханіна.

Методи математичної статистики: кореляційний аналіз, факторний аналіз, частотний аналіз, обчислення первинних описових статистик, визначення середніх значень та стандартного відхилення. Для статистичного опрацювання було використано комп'ютерні програми (IBM SPSS Statistics 20.0, Microsoft Excel 2010).

Із метою уточнення попередньої моделі ПГ до АД, яку було представлено в статті «Пілотажне дослідження ключових якостей аудитора» [5], проведено факторний та кореляційний аналіз. Статистичний аналіз було здійснено на основі показників експертного оцінювання за розробленою анкетною «Експертне оцінювання ключових якостей аудитора» та за показниками психодіагностичних методик.

Аналіз наукових робіт свідчить, що Е. Лукаш застосовував експертне оцінювання для визначення професійно-значимих якостей аудитора [3]. Проте наявні відмінності в постановці мети, експертній групі, переліку якостей аудитора та способу їхнього оцінювання. Нами запропоновано авторську анкету експертного оцінювання ключових якостей успішного аудитора. Анкета складається зі вступу, інструкції та переліку індивідуально-професійних якостей і ЗНУ аудитора (75 тверджень – розширений варіант; 31 твердження – скорочений варіант). Зміст анкети розширеного варіанту становлять результати теоретичного аналізу, бесід та інтерв'ю з професійними міжнародними та вітчизняними аудиторами, викладачами; скорочений варіант анкети побудовано на основі аналізу результатів емпіричного дослідження.

Відповідно до анкети «Експертне оцінювання ключових якостей аудитора», експертами здійснено оцінювання рівня значимості індивідуальних і професійних якостей та ЗНУ аудитора, які є ключовими для успішного здійснення професійної аудиторської діяльності. Експертами ключових якостей успішного аудитора виступили 99 фахівців у сфері аудиту: аудитори Державної аудиторської служби України, міжнародної аудиторської компанії «Ernst and Young», ТОВ «Січень-Аудит».

У результаті здійсненого факторного аналізу нами виокремлено два блоки психологічних особливостей ПГ до аудиторської діяльності: перший – мотиваційно-регулятивний, який містить три компоненти: мотиваційно-вольовий,

комунікативно-організаційний і саморегулятивно-рефлексивний; другий – когнітивно-операційний, який уміщує когнітивно-стресовий, когнітивно-знаннєвий та когнітивно-досвідовий компоненти ПГ. В основі кожного структурного компонента лежить підкомпонент, який визначає його змістовну сутність: мотиваційний, комунікативний й організаційний, рефлексивний і саморегулятивний, когнітивний та психофізіологічний. Отже, проведений факторний аналіз дозволив виділити шестикомпонентну структуру ПГ до аудиторської діяльності, яка описує (59,767%) майже 60% загальної дисперсії ознак.

Розглянемо виявлені кореляційні зв'язки в результаті факторного аналізу за блоками психологічних особливостей ПГ до АД та, відповідно, з'ясованими компонентами.

Виявлено, що виокремлені компоненти ПГ взаємодіють один із одним за розрізненими факторами, що підтверджується наявністю кореляційних зв'язків у результаті факторного аналізу. Оскільки майже 81% змінних мають кореляційні зв'язки ($r > 0,3$) в межах двох-чотирьох факторів, ми дійшли висновку про необхідність перегрупування таких змінних за смисловим змістом компонентів.

У результаті аналізу смислового навантаження змінних, що увійшли до першого (16,828 % дисперсії) та другого фактора (30,351 % дисперсії), було виокремлено психологічні особливості мотиваційно-вольової, комунікативно-організаційної та рефлексивно-регулятивної спрямованості, які зараховано до блоку «мотиваційно-регулятивний». У межах цього блоку визначено мотиваційно-вольовий, комунікативно-організаційний і саморегулятивно-рефлексивний компоненти психологічної готовності особистості до аудиторської діяльності.

Зміст мотиваційно-вольового компонента визначають прямі кореляційні зв'язки з такими змінними, як схильність до саморозвитку ($r=0,610$), позитивне сприйняття професійної діяльності ($r=0,668$) та потреба в самореалізації ($r=0,440$).

Зміст другого компонента ПГ до АД, комунікативно-організаційного, визначають прямі кореляційні зв'язки з такими змінними, як уміння слухати ($r=0,726$), керувати персоналом ($r=0,688$), керувати організацією роботи ($r=0,716$), надавати зворотний зв'язок у процесі комунікації ($r=0,463$), знаходити альтернативні аудиторські рішення ($r=0,660$), вирішувати складні завдання відповідно до законодавства ($r=0,538$) та наявність навичок вести ділові переговори ($r=0,827$).

Зміст третього компонента ПГ до АД, рефлексивно-регулятивного, розкривають такі психологічні особливості: позитивне сприйняття себе ($r=0,575$), висока самооцінка ($r=0,391$), аналіз своїх дій ($r=0,462$), навички саморегуляції ($r=0,393$), уважність до деталей ($r=0,377$).

Зміст третього (41,927 % дисперсії), четвертого (51,321 %) та п'ятого (59,767 %) факторів визначають другий блок психологічних особливостей ПГ до аудиторської діяльності – когнітивно-операційний. Виявлено, що зміст першого компонента ПГ до АД у межах зазначеного – когнітивно-стресовий. Зміст компонента розкривають прямі кореляційні зв'язки з такими змінними, як навички розв'язання аудиторських проблем ($r=0,499$), уміння швидко аналізувати ($r=0,485$), уміння працювати в стресовій ситуації ($r=0,451$), уміння формулювати незалежний аудиторський висновок ($r=0,363$) та чесність ($r=0,337$). Підсумовуючи смислове навантаження змінних за цим фактором, визначено когнітивно-стресовий компонент психологічної готовності до аудиторської діяльності в межах «когнітивно-операційного» блоку.

Відповідно до наступного фактора, виявлено статистично достовірні прямі кореляційні зв'язки між такими показниками знань: знання законодавства ($r=0,509$), Закон України «Про аудиторську діяльність» ($r=0,438$), Кодекс професійної етики аудитора України ($r=0,390$), Міжнародні стандарти фінансової звітності ($r=0,359$), Державні стандарти бухгалтерської звітності ($r=0,442$). Підсумовуючи смислове навантаження змінних, що увійшли до цього фактору, можемо проінтерпретувати його як «когнітивно-знаннєвий» компонент ПГ особистості до АД.

Результати факторного аналізу свідчать, що зміст наступного фактора визначають прямі кореляційні зв'язки з такими змінними: технічні вміння ($r=0,808$), навички планувати етапи аудиторської діяльності ($r=0,461$), уміння вибирати найоптимальніше аудиторське рішення ($r=0,456$), уміння оцінювати якість аудиторського висновку ($r=0,449$), уміння вирішувати складні ситуації відповідно до законодавства ($r=0,332$). Підсумовуючи смислове навантаження змінних, що увійшли до цього фактору, можемо проінтерпретувати його як «когнітивно-досвідовий» компонент у структурі ПГ особистості до АД.

Отже, із наведеного факторного аналізу випливає, що компоненти ПГ до аудиторської діяльності є взаємопов'язаними та взаємодоповнюють один одного.

У результаті кореляційного аналізу за показниками методик виявлено статистично достовірні кореляційні зв'язки (при $p<0,05$) між показниками вольової саморегуляції, наполегливості, самовладання та загальним рівнем суб'єктивного контролю, що свідчить про наявність значимого взаємозв'язку складових саморегулятивно-рефлексивного компоненту психологічних особливостей ПГ до аудиторської діяльності.

Встановлено наявність тісного прямого зв'язку між вольовою саморегуляцією та наполегливістю ($r=833$, при $p<0,05$), що вказує на те, що аудитори, які мають високий рівень вольової саморегуляції,

мають високий рівень наполегливості, та, навпаки, чим вищий рівень наполегливості аудиторів, тим вища вольова саморегуляція.

Наявний помітний прямий кореляційний зв'язок між вольовою саморегуляцією та самовладанням ($r=564$, при $p<0,05$), що свідчить про те, що чим вища вольова саморегуляція аудиторів, тим вище й самовладання та, відповідно, чим вище їхнє самовладання, тим вища й вольова саморегуляція.

Виявлено прямий кореляційний зв'язок на помірному рівні з наближенням до помітного між вольовою саморегуляцією та загальним рівнем інтернальності аудиторів ($r=483$, при $p<0,05$). Такий результат показує, що чим вища вольова саморегуляція, тим вищий рівень інтернальності аудиторів та чим вищий рівень інтернальності, тим вищий рівень вольової саморегуляції.

У результаті факторного аналізу встановлено значиму взаємодію між компонентами в межах фактору (F1, 22,575% дисперсії): загальна вольова саморегуляція (0,771), наполегливість (0,680), самовладання (0,886) та загальний рівень інтернальності (0,742).

У результаті факторного аналізу виявлено, що зміст фактору (F2, 21,567% дисперсії) складають такі змінні: схильність до ризику (0,414), реактивна тривожність (0,937), які зараховано нами до психофізіологічного компоненту ПГ до АД. У межах цього фактору зазначено також деякі змінні, які внесено до першого фактора, такі як загальна вольова саморегуляція (-0,412) та наполегливість (-0,569), які свідчать про те, що чим вища схильність до ризику та реактивна тривожність, тим нижчий прояв вольової саморегуляції та наполегливості аудитора.

За результатами кореляційного аналізу встановлено, що існує значимий кореляційний зв'язок між показниками в межах комунікативно-організаційного компоненту. Виявлено прямий кореляційний зв'язок на помірному рівні між комунікативними та організаційними схильностями ($r=378$, при $p<0,01$), що вказує на те, що чим вищі комунікативні схильності аудиторів, тим вищі організаційні та, відповідно, чим вищі організаційні схильності, тим вищі й комунікативні. Установлено взаємозв'язок компонентів фактора (F3, 20,625% дисперсії): комунікативні схильності (0,869) та організаційні схильності (0,814).

З'ясовано наявність значимого кореляційного зв'язку між показниками в межах мотиваційно-вольового компоненту. Виявлено прямий кореляційний зв'язок на помірному рівні між мотивацією до успіху та схильністю до ризику ($r=406$, при $p<0,01$), що вказує на те, що чим вища мотивація до успіху аудиторів, тим вища схильність до ризику, та, відповідно, чим вища схильність до ризику, тим вища й мотивація до успіху.

За результатами факторного аналізу, мотивація до успіху (0,866) та схильність до ризику (0,611) виокремлено в один фактор (F4, 10,945% дисперсії) та доведено, що вони взаємодіють один з одним на значимому рівні.

За результатами кореляційного аналізу виявлено обернений зв'язок на помірному рівні між мотивацією уникнення невдач та схильністю до ризику ($r=-0,423$, при $p<0,05$), що вказує на те, що чим вища мотивація до уникнення невдач у аудиторів, тим нижча схильність до ризику та, відповідно, чим вища схильність до ризику, тим нижча мотивація до уникнення невдач.

Підсумовуючи результати кореляційного та факторного аналізу показників за експертним оцінюванням, ми дійшли висновку про необхідність розробки скорочених варіантів анкети «Експертне оцінювання ключових якостей аудитора» («Оцінка ключових якостей аудитора»), який містить не 75, а 31 психологічну особливість: якості, знання, навички та вміння. Психологічні особливості, які внесено в розширений варіант анкети, було зараховано до компонентів на основі результатів статистичного аналізу за показниками експертного оцінювання та проведеними методиками.

Отже, на основі кореляційного та факторного аналізу показників за експертним оцінюванням і психодіагностичними методиками з'ясовано сім структурних компонентів психологічних особливостей ПГ майбутнього фахівця до АД. Це такі компоненти: мотиваційно-вольовий (відповідає мотиваційному компоненту за попередньою структурою), комунікативно-організаційний (комунікативному), саморегулятивно-рефлексивний (рефлексивному й саморегулятивному) та когнітивно-стресовий, когнітивно-знаннєвий, когні-

тивно-досвідний (відповідні когнітивному компоненту), а також психофізіологічний, який має базовий вплив на інші компоненти ПГ. У результаті статистичного аналізу компоненти об'єднано в структурні блоки ПГ до АД: мотиваційно-регулятивний і когнітивно-операційний, які представляють структурну модель психологічної готовності до аудиторської діяльності (рис. 1).

Висновки й пропозиції. На основі результатів кореляційного та факторного аналізу уточнено структурні компоненти психологічних особливостей готовності майбутнього фахівця до аудиторської діяльності. Виокремлено такі компоненти: мотиваційно-вольовий, комунікативно-організаційний, саморегулятивно-рефлексивний, когнітивно-знаннєвий, когнітивно-стресовий, когнітивно-досвідний і психофізіологічний. В основі зазначених компонентів попередньо обґрунтовані підкомпоненти психологічної готовності: мотиваційний, комунікативний, організаційний, рефлексивний, саморегулятивний, когнітивний та психофізіологічний. Психофізіологічний компонент визначено як базовий, який має вплив на кожен із компонентів психологічної готовності до аудиторської діяльності. Структурні складові об'єднано у два блоки психологічної готовності (мотиваційно-регулятивний і когнітивно-операційний), які представляють структурну модель психологічної готовності до аудиторської діяльності.

Література:

1. Ковалькова Т. Формування готовності майбутніх психологів до професійної діяльності в авіаційній галузі: методичні рекомендації для викладачів вищих навчальних закладів. Київ, 2014. 32 с.

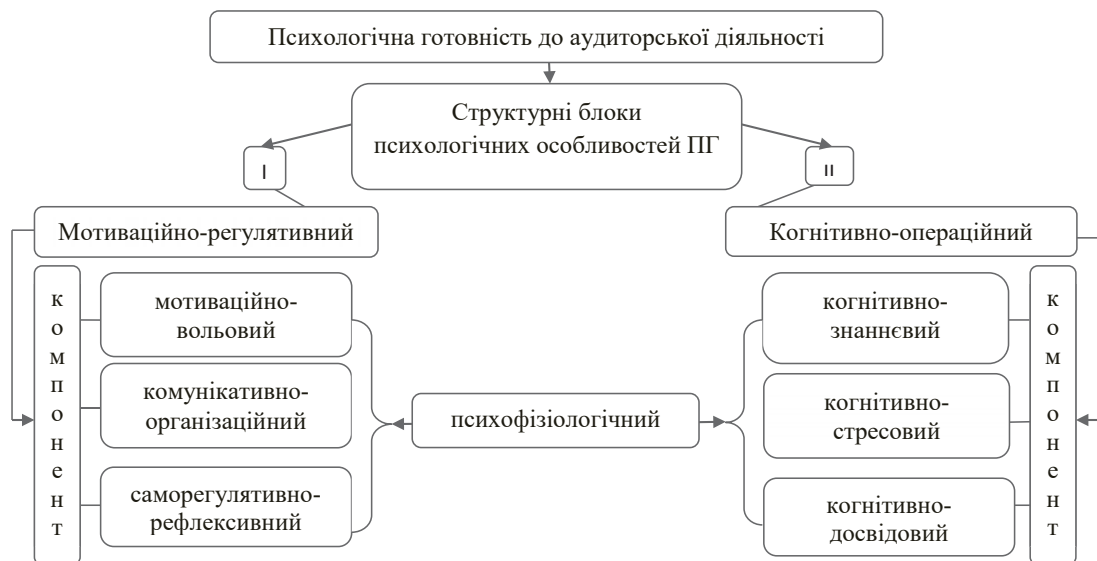

Рис. 1. Структурна модель ПГ майбутнього фахівця до здійснення АД

2. Корольчук М., Крайнюк В. Соціально-психологічне забезпечення діяльності в звичайних та екстремальних умовах: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Ніка Центр, 2006. 580 с.
3. Лукаш Е. Формування психологічної готовності аудиторів до професійної діяльності: автореф. дис. на здобуття вченого ступеня канд. психол. наук : спец. 19.00.07. Київ, 2007. 22 с.
4. Психологічна готовність військовослужбовців Національної гвардії України до службово-бойової діяльності поза межами пункту постійної дислокації : монографія / відп. ред. О. Колесніченко. Харків : Національна акад. НГУ, 2016. 335 с.
5. Ралко А. Пілотажне дослідження ключових якостей аудитора. Молодий учений. 2016. № 11 (38). URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/11/90.pdf>.
6. Різник В. Формування готовності майбутніх фахівців економічних спеціальностей до професійної діяльності в процесі вивчення спеціальних дисциплін: автореф. дис. ... канд. пед. наук: спец. 13.00.04. Київ, 2010. 20 с.
7. Технологія психологічної підготовки персоналу організацій до роботи в умовах соціально-економічних змін (на матеріалі освітніх організацій): навчальний посібник / Л. Карамушка, Г. Федосова, О. Філь та ін.; за наук. ред. Л. Карамушки. Київ: Науковий світ, 2008. 230 с.
8. Akhmetova A. Experimental study of psychological and pedagogical readiness of the future teachers for moral and spiritual development of senior school students. International journal of environmental & science education. 2016, VOL. 11, NO. 18, 11261-11282. URL: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1120649.pdf> (дата звернення: 23.01.2017)
9. Popov L., Puchkova I., Ustin P. Formation of Psychological Readiness for Professional Activity: competence Approach. Mathematics education, VOL. 11. 2016. URL: file:///C:/Users/1/Documents/IEJME_492_article_578db3b2622b3.pdf (дата звернення: 24.02.2018)

Ралко А. И. Структурная модель психологической готовности к аудиторской деятельности

В статье охарактеризовано методы и методики эмпирического исследования психологических особенностей психологической готовности к аудиторской деятельности. Представлено результаты факторного и корреляционного анализа показателей по экспертному оцениванию и методикам. Раскрыто блочную систему структуры психологической готовности к аудиторской деятельности. Охарактеризовано особенности структурных компонентов психологической готовности к аудиторской деятельности. Разработано структурную модель психологической готовности будущего специалиста к аудиторской деятельности.

Ключевые слова: структурная модель, компоненты, психологическая готовность, готовность к профессиональной деятельности, аудитор, будущий специалист, аудиторская деятельность.

Ralko A. I. The structural model of psychological readiness for auditing activities

In the article the methods of empirical research of psychological peculiarities of psychological readiness for auditing activities have been characterized. The article contains the results of factor and correlation analysis of indicators. The block structure of psychological readiness for auditing activities has been revealed. The features of structural components of psychological readiness for auditing activities have been characterized. The structural model of psychological readiness of a future specialist to auditing activities has been developed.

Key words: structural model, components, psychological readiness, readiness for professional activities, auditor, future specialist, auditing activities.